

Objawy

Objaw (symptoma) - zjawisko zachodzące w organizmie lub psychice człowieka, które jest wykorzystywane jako oznaka występowania określonej choroby lub stanu patologicznego lub prawidłowego.

Objaw Abadiego

Rodzaje:

1. Skurcz m. dźwigacza powieki górnej w wolu z wytrzeszczem.
2. Zniesienie bolesności ścięgna Achillesa przy ucisku występujące np. w wiaździe rdzenia.

Objaw adiadochokinezy Babińskiego

Niezdolność do wykonywania ruchów naprzemiennych kończynami (np. kolejne odwracanie i nawracanie dłoni).

Występowanie: uszkodzenia mózdzku.

Objaw Alajounine'a i Thurela

Niemожność chodzenia na piętach i opadanie stopy.

Występowanie: porażenie n. kulszowego.

Objaw Amosa

Chory unosząc się z pozycji leżącej do siedzącej nie siada do kąta 90° , podpira się szeroko rozstawionymi i wysuniętymi do tyłu rękoma.

Występowanie: jeden z objawów oponowych, ch. Heinego i Medina.

Objaw Argylla Robertsona

Brak reakcji bezpośredniej i konsensualnej źrenic na światło, przy zachowanej reakcji na zbieżność i nastawność.

Występowanie: wiaź rdzenia.

Objaw Babińskiego

Zgięcie grzbietowe palucha połączone z wachlarzowatym rozstawieniem pozostałych palców powstałe pod wpływem drażnienia podeszwowej powierzchni stopy.

Występowanie: uszkodzenie dróg piramidowych.

Objaw Balleta

Niedowład lub porażenie jednego lub kilku mięśni okoruchowych.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Barrego

Chory leży na brzuchu, zgina się mu biernie kończyny w stawach kolanowych pod kątem prostym, po chwili kończyna niedowładna opada lub chory koryguje jej opadanie, przez co powstają ruchy wahadłowe tej kończyny.

Występowanie: niedowład piramidowy.

Objaw Bartle'a

Krwiak podskórny ponad wyrostkiem sutkowatym.

Występowanie: złamania podstawy czaszki.

Objaw Beevora

Przesuwanie się pępka ku górze przy zmianie pozycji z leżącej na siedzącą.

Występowanie: porażenie mm. dolnych brzucha.

Objaw Bella

Unoszenie gałki ocznej ku górze i na zewnątrz przy zamykaniu oczu.

Występowanie: porażenie n. twarzowego.

Objaw Bera

Nadmierne rogowacenie i przebarwienie skóry łokci i kolan ("brudne kolana i łokcie").

Występowanie: niedoczynność tarczycy.

Objaw Bergera i Wartenberga

Oslabienie lub zniesienie wyczuwalnej dotykiem wibracji m. okrężnego oka przy zaciskaniu powiek.

Występowanie: porażenie n. twarzowego.

Objaw Blumberga

Ostry ból brzucha odczuwany w chwili nagłego zwolnienia ucisku powłok brzucha.

Występowanie: zapalenie otrzewnej.

Objaw Bostona

Nierównomierne z ruchem gałek ocznych przesuwanie się powiek podczas patrzenia ku dołowi.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Brama

Szerokie otwarcie szpar powiekowych podczas śmiechu.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Brandstaedtera

Charakterystyczna linia dna pęcherza moczowego na zdjęciu z kontrastem.

Występowanie: wysiłkowe nietrzymanie moczu.

Objaw Brdlika

Niemожność dotknięcia głową kolan w pozycji siedzącej.

Występowanie: choroba Heinego i Medina.

Objaw Hertoghe'a

Brak owłosienia 1/3 zewnętrznej łuku brwiowego.

Występowanie: niedoczynność tarczycy.

Objaw Chaddocka

Drażnienie skóry w okolicy kostki zewnętrznej powoduje reakcje podobną jak w objawie Babińskiego.

Objaw Charcota

Uniesienie łuku brwiowego.

Występowanie: porażenie n. twarzowego.

Objaw Charcota, Mariego i Cardarelliego

Drżenie całego ciała (gł. dłonie).

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Chełmońskiego

Bolesność na wstrząsanie wątroby.

Występowanie: torebka włóknista wątroby Glissona.

Objaw Chiraya

Niemожność ustania na palcach i opadanie na piętę po stronie chorej.

Występowanie: porażenie tylnych mm. goleni w rwie kulszowej.

Objaw Chvostka

Skurcz mm. mimicznych po opukiwaniu policzka w miejscu przebiegu n. twarzowego (przed przewodem słuchowym zewnętrznym).

Występowanie: tężyczka, w wieku poniemowlęcym: chwiejność wegetatywna.

Objaw Courvoisiera

Powiększenie pęcherzyka żółciowego wskutek ucisku na przewody żółciowe przez guz trzustki.

Objaw Cullena

"Błękitny pępek" = krwiak pępka (haematophalus) - powstaje wskutek przeświecania krwistej zawartości jamy brzusznej.

Występowanie: krew w jamie brzusznej (np. pęknięta ciąża pozamaciczna).

Objaw Dalrymple'a

Rozszerzenie szpary powiekowej wskutek przykurczu powieki górnej.

Występowanie: choroba Basedowa.

Objaw Enrotha

Obrzęk powiek górnych (czasem także dolnych).

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw fajkowy

Wydymanie jednego policzka przy wydechu po stronie porażenia. Umożliwia rozpoznanie strony porażenia u chorego nieprzytomnego.

Objaw fantomu

Odczuwanie bólu i czucia w amputowanej części ciała.

Objaw frankowy

Opadnięcie łuku podniebienno-gardłowego po stronie porażonej i zbaczanie języczka i tylnej ściany gardła w stronę zdrową przy fonacji.

Występowanie: jednostronne porażenie n. IX i X.

Objaw Flataua

1. Karkowy - przy biernym pochyleniu głowy do przodu następuje rozszerzenie źrenic.

2. Erekcyjny - przy kilkakrotnym pochyleniu tułowia ku przodowi pojawia się erekcja.

Występowanie: zwiększone ciśnienie śródczaszkowe, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Objaw Giocondy

Charakterystyczny wyraz twarzy (tzw. uśmiech poprzeczny).

Występowanie: miastenia (pierwszy i najczęstszy objaw).

Objaw Goldflama

Ból powstający podczas wstrząsania okolicy lędźwiowej.

Występowanie: choroby nerek.

Objaw Graefego

Powieka górna nie nadąża za poruszającą się w dół gałką oczną.

Występowanie: nadczynność tarczycy, wytrzeszcz.

Objaw Grasseta

Niemожność równoczesnego uniesienia obu kończyn dolnych podczas leżenia na wznak przy zachowanej zdolności do unoszenia każdej z kończyn oddzielnie, kończyna niedowładna opada w chwili podniesienia kończyny zdrowej.

Objaw Greya-Turnera

Krwawe podbiegnięcie podbrzusza i okolicy lędźwiowej.

Objaw Grifforda

Trudność w wywinieciu powiek górnych.

Występowanie: choroba Basedowa, retrakcja powiek górnych pochodzenia mięśniowego.

Objaw Hilla

Ciśnienie na t. udowej większe od ciśnienia na t. ramiennej.

Występowanie: niedomykalność zastawki aortalnej.

Objaw Hofmokla

Ucisk na powłoki brzuszne powoduje powstanie zagłębienia utrzymującego się przez pewien czas.

Występowanie: zaleganie kału.

Objaw Homansa

Ból łydki w czasie grzbietowego zginania stopy.

Występowanie: zakrzepica żył głębokich goleni.

Objaw Janeway

Plamiste rumienie lub wybroczyny na dłoniach i podeszwach.

Występowanie: powolne zapalenie wsierdzia.

Objaw Jellinka

Przebarwienie skóry powiek.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Kehra

Ostry ból w lewym podżebrzu promieniujący do lewego barku.

Występowanie: pęknięcie śledziony.

Objaw Kniesa

Nierównomierne rozszerzenie źrenic w przyćmionym świetle.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Kochera

Gałka oczna nie nadąża za poruszającą się skokowo ku górze powieką górną podczas patrzenia ku górze.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw kucania

Słonność do przybierania pozycji kucznej, zwykle w związku z wysiłkiem i niedotlenieniem krwi krążącej.

Występowanie: tetralogia i pentalogia Fallota.

Objaw Lafory

Zaostrzenie rysów twarzy.

Występowanie: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Objaw Littena

Podczas wdechu powstaje w obrębie przestrzeni międzyżebrowych (od VII w dół) poziome wgłębienie przesuujące się ku dołowi, które przy wydechu wypełnia się.

Występowanie: jednostronnie ujemny objaw - zmiany w jamie opłucnej (zrosty, wysięk, powietrze w jamie opłucnej).

Objaw Loewiego

Szybkie, maksymalne rozszerzenie źrenicy po wkropleniu roztworu adrenaliny.

Występowanie: nadczynność tarczycy.

Objaw Lusta

Nagle odwiedzenie stopy w odpowiedzi na uderzenie w miejscu przebiegu n. strzałkowego powierzchownego (poniżej głowy strzałki).

Występowanie: tężyczka.

Objaw łokciowy

Uderzenie w n. łokciowy poza kłykiem wewnętrznym powoduje zgięcie w kierunku łokciowym palców 3,4 i 5.

Występowanie: tężyczka.

Objaw Maranona

Pokrzywka skóry szyi na poziomie tarczycy.

Występowanie: choroba Basedowa.

Objaw Mariego

Rzadkie mruganie.

Występowanie: choroba Parkinsona (jeden z wczesnych objawów).

Objaw Moebiusa

Zbaczanie gałki ocznej podczas patrzenia zbieżnego.

Występowanie: choroba Basedowa.

Objaw Murphy'ego

Ucisk ręką prawego podżebrza powoduje ból podczas wdechu, co zmusza chorego do płytkiego oddychania.

Występowanie: kamica żółciowa.

Objaw Musetta Rytmiczne kiwanie głową.

Występowanie: niedomykalność zastawki aortalnej.

Objaw opaskowy = objaw Rumpla i Leedego

Kilkunastominutowe uciśnięcie ramienia opaską elastyczną powoduje powstanie wybroczyn na skórze poniżej ucisku (co świadczy o wzmożonej przepuszczalności naczyń włosowatych).

Objaw Pastii

Ciemne, wybroczynowe pasy w zgięciach łokciowych i pachwinowych.

Występowanie: okres wysypkowy płonicy.

Objaw Raynauda

Napadowe zblednięcie palców stóp, rąk, płatek usznych i czubka nosa pod wpływem zimna lub emocji.

Występowanie: choroba Raynauda, kolagenozy.

Objaw Romberga

Utrata równowagi podczas stania ze złączonymi stopami i z zamkniętymi oczami.

Występowanie: wiał rdzenia, uszkodzenia mózdzku.

Objaw Rowsinga

Ból w prawym dolnym kwadrancie jamy brzusznej powstający przy uciskaniu lewego dolnego kwadrantu jamy brzusznej.

Występowanie: ostre zapalenie wyrostka robaczkowego.

Objaw Schultzego

Powstawanie dolka na języku w miejscu opukiwania go młoteczką.

Występowanie: tężyczka.

Objaw Skody

Odgłos opukowy bębnowy ponad poziomem dużej ilości płynu w jamie opłucnej lub ponad stłumieniem spowodowanym pneumonicznym nacieczeniem płuca.

Objaw Stellwaga

Rzadkie i niepełne mruganie.

Występowanie: nadczynność tarczycy, choroba Parkinsona.

Objaw Stierlina

Brak wypełnienia środkiem cieniującym jelita.

Występowanie: choroba Leśniewskiego i Crohna, gruźlica.

Objaw sztywności karku

Opór pojawiający się podczas biernego pochylania głowy ku przodowi. Przy znacznej sztywności może dojść do wygięcia głowy ku tyłowi (opisthotonus).

Występowanie: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Objaw Trendelenburga

Opadanie miednicy po stronie zdrowej przy obciążeniu kończyny chorej.

Występowanie: porażenie mm. odwodzących, brak podparcia k. udowej w panewce.

Objaw triady Hutchinsona

Triada objawów występujących w kile wrodzonej późnej:

1. zęby Hutchinsona
2. ślepotą związaną z zapaleniem miąższowym rogówki
3. głuchotą związaną ze zmianami zwyrodnieniowymi w uchu wewnętrznym

Objaw Trousseau

Ucisk pęczka naczyniowo-nerwowego ramienia powoduje skurcz mm. przedramienia i dłoni (dłoń układa się w tzw. "rękę położnika").

Występowanie: tężyczka.

Objaw Weila i Edelmana

Podczas badania objawów Kerniga następuje zgięcie grzbietowe palucha.

Występowanie: wzmożone ciśnienie śródczaszkowe, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Objaw Yergasena

Bolesność okolicy bruzdy międzyguzkowej ramienia w czasie wykonywania supinacji przeciwko oporowi zgiętego w stawie łokciowym przedramienia.

Występowanie: zapalenie pochewki m. dwugłowego.

Objawy Brudzińskiego

1. **karkowy** - bierne pochylenie głowy do przodu powoduje zgięcie kończyn dolnych w stawach biodrowych i kolanowych
2. **policzkowy** - ucisk na policzek poniżej k. jarzmowej powoduje uniesienie przedramion i ich zgięcie
3. **łonowy** - ucisk na spojenie łonowe powoduje zgięcie kończyn dolnych w stawach kolanowych i biodrowych

Występowanie: zwiększone ciśnienie śródczaszkowe, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Objawy oponowe Kerniga

1. **górnny** - bierne pochylenie tułowia ku przodowi powoduje zgięcie kończyn dolnych w stawach biodrowych i kolanowych
2. **dolny** - opór występujący podczas biernego prostowania kończyn dolnych, uprzednio biernie zgiętych w stawach kolanowym i biodrowych

Występowanie: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zwiększone ciśnienie śródczaszkowe.